

स्थानीय राजपत्र

गोकर्णेश्वर नगरपालिका, काठमाडौंद्वारा प्रकाशित

खण्ड: ४) काठमाडौं, फाल्गुण २० गते, २०७७ साल संख्या:१७

भाग २

गोकर्णेश्वर नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
वागमती प्रदेश, नेपाल ।

गोकर्णेश्वर नगर कार्यपालिकाको बैठकको निर्णयबाट
स्वीकृत भएको कार्यविधि सर्व साधारणको जानकारीको
लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

गोकर्णेश्वर नगरपालिकाको बाल अधिकार
समिति सञ्चालन कार्यविधि, २०७७

मूल्य रु १०।

गोकर्णेश्वर नगरपालिकाको बाल अधिकार समिति सञ्चालन कार्यविधि, २०७७

प्रस्तावना :

नेपालको सविधानको धारा ३९ मा बालबालिकाको हक सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ । अतः यस गोकर्णेश्वर नगर क्षेत्रमा बालअधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न, बाल मैत्री कार्यक्रम संचालन गर्न तथा बालबालिकाहरुको संरक्षण, सहयोग र पुनर्स्थापना लगायतका कार्य गर्न वाञ्छनीय भएकोले गोकर्णेश्वर नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्य फर्छ्यौट ऐन, २०७५ को दफा ४ बमोजिम गोकर्णेश्वर नगर कार्यपालिकाको मिति २०७७/११/०६ गते बसेको बैठकबाट यो कार्यविधि बनाई जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(क) यस कार्यविधिको नाम “स्थानीय बालअधिकार समिति सञ्चालन कार्यविधि २०७७” रहनेछ ।

(ख) यो कार्यविधि गोकर्णेश्वर नगरपालिकाको नगर कार्यपालिका बाट स्वीकृत गरी स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित गरेको मितिदेखि लागू हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा

यस कार्यविधिमा,

(क) “कार्यालय” भन्नाले गोकर्णेश्वरनगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्भन्तुपर्छ

(ख) “नगरपालिका” भन्नाले गोकर्णेश्वर नगरपालिकालाई सम्भन्तुपर्छ ।

(ग) “नगर कार्यपालिका” भन्नाले गोकर्णेश्वर नगरपालिकाको कार्यपालिकालाई सम्भन्तुपर्छ ।

- (घ) “नगर प्रमुख” भन्नाले गोकर्णेश्वर नगरपालिकाको प्रमुखलाई सम्भन्नु पर्दछ,
- (ङ) “नगर उप प्रमुख” भन्नाले गोकर्णेश्वर नगरपालिकाको उप प्रमुखलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (च) “बाल अधिकार समिति” भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ३ बमोजिम गठित नगरस्तरीय बाल अधिकार समितिलाई बुझाउँदछ ।
- (छ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले गोकर्णेश्वर नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ज) “वडास्तरीय बाल अधिकार समिति” भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ६ बमोजिम गठित वडास्तरीय बाल अधिकार समितिलाई बुझाउँदछ ।
- (झ) “शिक्षा शाखा” भन्नाले नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको शिक्षा शाखालाई बुझाउँदछ ।
- (ञ) “समाजकल्याण तथा सामाजिक समावेशी शाखा” भन्नाले गोकर्णेश्वर नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको

समाजकल्याण तथा सामाजिक समावेशी शाखालाई सम्भन्नुपर्छ ।

(ट) “सामाजिक विकास समिति” भन्नाले गोकर्णेश्वर नगरपालिकाको सामाजिक विकास समितिलाई सम्भन्नु पर्दछ ।

(ठ) “स्वास्थ्य शाखा” भन्नाले गोकर्णेश्वर नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको स्वास्थ्य शाखालाई बुझाउँदछ ।

परिच्छेद २

बाल अधिकार समितिको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार

३. नगरस्तरीय बाल अधिकार समितिको गठन:

(१) नगरपालिकामा बाल अधिकारको संरक्षण र प्रबर्द्धन लगायतको कामका लागि देहाय बमोजिमको बाल अधिकार समिति रहनेछ ।

१) नगर उपप्रमुख संयोजक

२) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सदस्य

- ३) सामाजिक विकास समिति संयोजक सदस्य
- ४) शिक्षा शाखा प्रमुख सदस्य
- ५) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख सदस्य
- ६) बालबालिका सम्बन्धीकार्य गर्ने संस्थाका प्रतिनिधिहरू मध्येबाट समावेशितालाई समेत संबोधन हुने गरी नगर प्रमुखले तोकेको २ जना सदस्य
- ७) बाल क्लवहरू मध्येबाटनगर प्रमुखले तोकेको बालक र बालिका १/१ जना गरी २ जना सदस्य
- ८) समाज कल्याण तथा सामाजिक समावेशी शाखा प्रमुख सदस्य सचिव
- (२) समितिको बैठकमा आवश्यकताअनुसार सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञ र विकासका साभेदार संस्थाका प्रतिनिधिलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।
- (३) उपदफा १ बमोजिमका मनोनीत सदस्यहरूको पदावधि २ वर्षको हुनेछ ।

४. नगरस्तरीय बालअधिकार समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

बालअधिकार समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) नीति, योजना र कार्यक्रम तर्जुमाको लागि सुझावदिने ।
- (ख) नगरपालिका भित्रका विशेष हेरचाह र संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाहरूको तथ्याङ्क संकलन र सोको अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाउने
- (ग) नीति, योजना र कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने ।
- (घ) बालबालिका संरक्षण सम्बन्धी सरकारी निकाय र गैरसरकारी संघ संस्था लगायत सँग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।
- (ङ) चेतना मूलक कार्यक्रम संचालनगर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

- (च) बालबालिकाको समस्यालाई संबोधन गर्न नगरपालिकामा एक सिफारिस संयन्त्रको व्यवस्था गरी सक्रिय बनाउने ।
- (छ) बालकोष वृद्धि गर्न पहलगर्ने ।
- (ज) प्रत्येक वर्ष बालबालिका सम्बन्धी वस्तुस्थिति विवरण सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- (झ) वार्षिक रूपमा समिति र कार्यालयले गरेको कामको प्रगति समिक्षा गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- (ञ) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार, सहयोग र पुर्नस्थापनाको व्यवस्था मिलाउने ।
- (ट) बाल अधिकार सम्बन्धी अन्य कार्यहरु गर्ने ।

५. नगरस्तरीय बालअधिकार समितिको बैठक:

बालअधिकार समितिको बैठक देहाय बमोजिम बस्नेछ:-

- क) समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

- ख) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ । निजको अनुपस्थितिमा बालअधिकार समितिको ज्येष्ठ सदस्यवा सहभागी सदस्यहरु मध्येबाट सहमतिमा तोकेको व्यक्तिले बैठकको अध्यक्षतागर्नेछ ।
- ग) समितिले सहमतिका आधारमा निर्णय गर्नेछ र सहमति नभएमा अध्यक्ष सहितको बहुमतले गरेको निर्णय मान्यहुनेछ ।
- घ) समितिको निर्णय सदस्य-सचिवले प्रमाणित एवं अद्यावधिक गरी राख्नेछ ।

६. वडास्तरीय बालअधिकार समितिको गठन:

- (१) नगरपालिकाको प्रत्येक वडामा बालअधिकारको संरक्षण र प्रवर्द्धन लगायतका कामका लागि देहाय बमोजिमको वडास्तरीय बालअधिकार समिति रहनेछ ।

- (क) वडा अध्यक्ष संयोजक

- (ख) वडा भित्रका सामुदायिक विद्यालयको प्रधानअध्यापक वा शिक्षक मध्ये बाट वडा बालअधिकार समितिले मनोनयन गरेको १ जना सदस्य
- (ग) वडा क्षेत्रको स्वास्थ्य संस्थाका प्रतिनिधि मध्येबाट वडा बालअधिकार समितिले मनोनयन गरेको १ जना सदस्य
- (घ) वडा क्षेत्रमा बालअधिकार सम्बन्धी काम गर्ने संघ संस्थाको प्रतिनिधि मध्येबाट समावेशितालाई समेत संबोधन हुने गरी वडा बालअधिकार समितिले मनोनयन गरेको २ जना सदस्य
- (ङ) वडा स्तरिय बालक्लबहरुको अध्यक्षमध्ये बाट वडा बालअधिकार समितिले मनोनयन गरेको १ जना सदस्य
- (च) वडाको सचिव सदस्य सचिव
- (२) समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार विषय विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिने छ ।

- (३) समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुने छ ।
- (४) उपदफा १को(ख), (ग), (घ) र(ङ) बमोजिमको सदस्यको पदावधि २ वर्षको हुनेछ ।

७. वडास्तरीय बालअधिकार समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

वडा बाल अधिकार समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) वडा तहको बालअधिकार सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यक्रम तर्जुमाको लागि सुझाव दिने ।
- (ख) वडा भित्रका विशेष हेरचाह र संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाहरूको तथ्याङ्क संकलन र सोको अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाउने
- (ग) वडा तहमा बालअधिकार सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने ।

- (घ) वडा तहमा बालबालिका संरक्षण सम्बन्धी सरकारी निकाय र गैरसरकारी संघ संस्था लगायतसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।
- (ङ) वडा तहमा चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- (च) जोखिम अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार, सहयोग र पुर्नस्थापनाको व्यवस्था मिलाउने ।
- (छ) वडा तहमा बालअधिकार सम्बन्धी अन्यकार्यहरु गर्ने।

परिच्छेद ३

बाल कल्याण अधिकारीको व्यवस्था

८. बाल कल्याण अधिकारीको व्यवस्था:-

कार्यालयको समाजकल्याण तथा सामाजिक समावेशी शाखा वा सो कार्यको जिम्मेवारी तोकिएको शाखा प्रमुखले बाल कल्याण अधिकारीको रूपमा काम गर्नेछ ।

९ बाल कल्याण अधिकारीको कामकर्तव्य र अधिकार:

- (क) बालअधिकार सम्बन्धी नीति निर्माण र वार्षिक योजना तर्जुमामा आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- (ख) योजना, कार्यक्रम र निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने: बालअधिकार सम्बन्धी स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रम र पारित निर्णयहरु प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको समन्वय र निर्देशनमा कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- (ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको समन्वय र निर्देशनमा बालअधिकारका क्षेत्रमा काम गर्ने क्रियाशील सरकारी तथा गैर-सरकारी संस्था, निजी क्षेत्र सँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्ने गराउने ।
- (घ) जोखिममा रहेका बालवालिकाहरूको तथ्यांक संकलन, व्यवस्थापन तथा सहयोगको लागि स्थानीय

बाल अधिकार समिति तथा वडा बालअधिकार समितिलाई आवश्यक सहयोग गर्ने ।

(ड) नगरपालिकाको स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको समन्वय र निर्देशनमा बालअधिकार सम्बन्धी सचेतना मूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

(च) बालअधिकार सम्बन्धी तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने, प्रगति समीक्षा का लागि तयारी गर्ने, वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने ।

(छ) बालबालिका संरक्षणका लागि सामाजिक कार्यकर्ता, समाजसेवी तथा मनोविज्ञ सँग समन्वय गर्ने ।

(ज) स्थानीय तहभित्र सञ्चालनमा रहेका बाल गृह, बाल सुधार गृह, पुनर्स्थापना केन्द्र, अस्थायी संरक्षण केन्द्र, निगरानी कक्ष जस्ता आवासीय संरक्षण गृहहरूको अभिलेख अद्यावधिक राख्ने र अनुगमनको लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष सुभाष पेश गर्ने ।

- (भ्र) बाल क्लबहरूको गठन र क्षमता विकास सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने ।
- (ज) नगर स्तरीय बालअधिकार समितिले दिएको थप काम तथा निर्देशनको पालन । गर्ने ।
- (ट) बालबालिका संरक्षण सम्बन्धी अन्य कार्यहरू गर्ने ।

परिच्छेद ४

विविध

१० समन्वय र सहयोग

- (क) बाल अधिकारको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धनको क्षेत्रमा कामगर्ने प्रचलित कानुन बमोजिम मान्यता प्राप्त स्थानीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका विकासका साभेदार संस्थासँग साभेदारी र समन्वयमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।
- (ख) आवश्यकतामा आधारित कार्यक्रम निर्माण, संचालन र कार्यान्वयन गर्न गराउन अन्य निकाय सँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

(ग) कार्यक्रमबाट उपलब्ध हुने सूचनालाई सबै सरोकारवालाको सहयोग लिएर व्यापकता प्रदान गरिनेछ ।

११. बाधा, अड्काउ फुकाउने : यो कार्यविधिको कार्यान्वयनका सिलसिलामा कुनै बाधा, अड्काउ परेमा नगर कार्यपालिकाले त्यस्तो बाधा, अड्काउ फुकाउन सक्ने छ ।

१२. अमान्यहुने: यो कार्यविधिमा उल्लेखित कुनै व्यहोरा प्रचलित कानून सँग बाझिन गएमा बाझिएको हद सम्म अमान्य हुनेछ ।

नगर कार्यपालिका बाट पारित मिति: २०७७१११६

प्रमाणीकरण मिति: २०७७१११६

प्रकाशित मिति : २०७७११२०

आज्ञाले,

राम प्रसाद आचार्य

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत